

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı hakkında 1/882 numaralı kanun lâyihası ve gümrük ve inhisarlar, İktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı 6/487

1-III-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı hakkında G. İ. vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29-II-1934 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte Yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı kanunu lâyihasının mucip sebepleri

Türkiyede istihlak olunan mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar, petrol araştırma işleri henüz katî bir neticeye vâsıl olmadığından, bu gün, tamamen eenebi memleketlerden ithal olunmaktadır. İleride, memleket dahilinde petrol istihsalâtına başlanıldığı zaman, daha geniş tertibat almak üzere, şimdiden, gümrük ithalât tarife kanununun 695 inci maddesinde sayılan mayi madenî mahrukat ve madenî yağların ithalâtının Hükümetin inhisarı altına alınmasına lüzum görülmüştür. Bütçe ihtiyacını karşılayacak tedabir meyanında, bu inhisarın tesisi istihdaf olunurken, bu maddelere olan umumî ihtiyacın daha salim bir surette temin edilmesi ciheti de ehemmiyetle nazarı dikkate alınmış bulunmaktadır.

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar unvanı altında, bilhassa, petrol, ham petrol, benzin ve mazot ithalâtı nazarı dikkati celbeder. Bu maddelerden vaki olan ithalât miktarları ve Devlete ait alman rüsum şöyledir:

1) Petrol:

Seneler	Kilo miktarları	Alman rüsum
1930	32 263 923	4 402 424
1931	35 523 546	4 831 191
1932	32 715 245	4 550 466
1933	28 828 147	4 087 605

II) Ham petrol:

1930	137 561	1 545
1931	421 143	3 133
1932	5 687 257	44 354
1933	8 061 111	62 350

III) Benzin :

Seneler	Kilo miktarları	Alman rüsum
1930	23 793 562	3 470 731
1931	24 662 106	3 541 258
1932	22 060 277	3 243 288
1933	19 422 658	3 252 231

IV) Mazot :

1930	32 087 204	245 089
1931	22 191 928	271 240
1932	24 143 444	305 500
1933	29 922 557	425 390

Yukarıdaki maddelerden, petrol bilhassa tenviratta kullanılmakta ; ham petrol, petrol ve benzin istihsal edilmek üzere mevaddır iptidaiye olmak üzere ithal edilmekte; benzin vesaiti nakliyede; mazot ta makinelerde mahrukat olarak kullanılmaktadır. Petrolden gümrük resmi olarak kilo başına 12,60 kuruş; benzinden 13,20 kuruş, ham petrolden de 1 kuruş alınmaktadır. Bu vaziyet dahilinde, ham petrol ithalâtının çoğalmasa, gayet tabiidir ki, petrol ve benzin ithalâtını azaltmakta ve bunlardan alınan varidat ta, ham petrol ithalâtının tezayüdüle makûsen mütenasip olarak eksilmektedir.

Memlekette, henüz maddei iptidaiyesi olmıyan ve sanayide de kullanılmayan ve Devlet varidatı üzerinde şayanı dikkat bir tenakusa sebebiyet veren bir mevzuu himaye etmekte, ne iktisadî ve ne de mali bir menfaati bulunmadığı aşikâr olduğu kadar piyasada hakikî ve temiz petrol bulmak müşkülâtını tevhit eylemesi itibarile de, ham petrol ithalâtının pek sıkı bir murakabeye tâbi bulundurulması zarurî görülmektedir.

Mayı madenî mahrukat ve madenî yağlar üzerine inhisar tesis olunurken, bu maddelerden gümrük resminden maada, istihlâk ve muamele vergisi olarak alman miktarlar tevhit edilmiş ve bu miktarlara inhisar hakkı da ilâve edilmek suretile, inhisar resmi unvanile kilo başına alınacak mebalîğ tayin kılınmıştır. İnhisar resminin, beher mevzu üzerindeki sureti hesabı şöyledir :

Petrol :

Petrol üzerine bir zam yoktur. Petrolden bu gün muamele vergisi olarak kilo başına alman 1, 10 kuruş, badema inhisar resmi unvanile tahsil olunacaktır.

Ham petrol :

Ham petrolden bu gün kilo başına 0, 26 kuruş muamele vergisi alınıyor. Bu miktar 6 kuruşa iblâğ edilmek üzere, ham petrol ithalâtı devam ettiği takdirde 483 660 lira alınacağı; devam etmediği takdirde de bu miktarın, tezayüt edecek olan petrol ve benzin ithalâtı ile telâfi edileceği ve hatta ceman daha fazla varidat alınacağı tahmin olunmuştur.

Benzin :

Benzinden bu gün, kilo başına 1,79 kuruş istihlâk resmi, 1,87 kuruş muamele vergisi olarak 3,66 kuruş alınmaktadır. Buna inhisar hakkı olarak 2,34 ilâvesile kilo başına alınacak 6 kuruş inhisar resmile 871 000 lira alınması derpiş kılınmıştır.

Mazot :

Mazottan bu gün 0,43 kuruş muamele vergisi alınmaktadır. Bunun 0,57 kuruş ilâvesile 1 kuruşa iblâğıle ceman 257 329 lira alınması hesap olunmuştur.

Projede, bu inhisarın ithalât inhisarı mahiyetinde kalması münasip görülmüştür. İnhisarın memleket dahilinde satışa veya imale taallûku yoktur. Bu cihetler serbesttir.

İnhisarların idaresi, şimdilik, yalnız ithalâta taallûk eylediğinden ve inhisar resminin tahakkuk ve cibayeti ithal sırasında gümrüklere yapılacağından, bu muamelelerin gümrüklerde sureti teminine ait tatbikî hükümlerin kanun metnine girmesinde faide mülâhaza edilmemiş, idare tar-

zının gümrük ve inhisarlar vekâletinin tensip edeceği şekilde olacağını tasrihile iktifa olunmuştur.

Projenin muvakkat maddelerile, intikal devresine ait, diğer inhisar kanunlarında mevcut hükümlere mümasil, bazı lüzumlu hükümler arz ve teklif olunmuştur.

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. M. M. M.

Gümrük ve inhisarlar encümeni

Karar No. 7

Esas No. 1/882

2 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı hakkında Gümrük ve inhisarlar vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29 - II - 1934 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılarak Başvekilliğin 1 - III - 1934 tarih ve 6/481 sayılı tezkeresile gönderilen mucip sebepli kanun lâyihası Gümrük ve inhisarlar vekilliği müsteşarı Beyle Maliye ve İktisat vekilliklerinden gelen zatler hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin mucip sebepler mazbatasında: Türkiyede sarf ve istihlâk olunan mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar, petrol araştırma işleri henüz katî bir neticeye vâsıl olmadığından bu gün tamamen hariçten ithal olunmaktadır. İleride memleket içinde de petrol istihsalâtı başladığı zaman daha esaslı ve geniş tertibat alınmak üzere şimdiden gümrük ithalât tarife kanununun 695 inci maddesinde sayılan mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar ithalâtının Hükümetin inhisarı altına alınmasına lüzum görülmüş ve bütçe ihtiyacatını karşılayacak tedbir arasında bu inhisarın tesisi düşünülürken, bu maddelere olan umumî ihtiyacın daha emin ve salim bir suret temin edilmesi ciheti de ehemmiyetle nazarı dikkate alınmış bulunduğu zikrolunmaktadır.

Encümenimiz bu teklifi etraflıca mütalea ettikten ve lâzımgelenlerden izahat alarak ariz ve amik tetkikat yaptıktan sonra inhisar tesisi talebini ittifakla kabul etmiştir.

Gümrük tarife kanununun 695 inci maddesine göre memlekete ithal olunan petrol tenviratta, benzin nakliye vasıtalarında, mazot mahrukat olarak makinalarda kullanılmakta ve yi-

ne bu arada ithal olunan ham petrolden da tasfiyehanelerde işlendikten sonra petrol, benzin, mazot istihsal edilerek diğerleri gibi sarf ve istihlâk olunmaktadır. Halbuki hariçten gelen petrolün beher kilosundan 12, 60 kuruş, benzinden 13, 20 kuruş gümrük resmi alındığı halde ham petrol beher kilosundan ancak 1 kuruş gümrük resmi, alınmakta ve bu vaziyet benzin ve petrol ithalâtının aleyhine olarak ham petrol ithalâtını arttırmakta, ve buna mukabil gümrük varidatını maktûsen mütenasip olarak azaltmaktadır.

Hükümetin noktai nazarına, göre Devlet varidatı üzerinde kayde şayan bir tenakusa sebebiyet veren ham petrol ithalâtının himayesinde iktisadî ve malî bir menfaat olmaması ve piyasada temiz ve hakikî petrol bulmak müşkülâtını da tevlit etmesi, hasebile bu maddenin ithalâtının sıkı bir murakabeye tâbi bulundurulması zarurî görülmektedir.

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar üzerine inhisar tesis olunurken bu maddelerden gümrük resminden maâda istihlâk ve muamele vergisi olarak alınan miktarlar birleştirilmiş ve bu miktarlara inhisar hakkı da ilâve edilmek suretile inhisar resmi namile kilo başına alınacak mebaliğ tayin kılınmıştır. İnhisar resminin beher mevzu üzerinde sureti hesabı şöyledir:

Petrol:

Petrol üzerine zâım pek cüzidir. Petrolden muamele vergisi olarak kilo başına bu gün almakta olan 1, 50 kuruş, 0, 20 kuruş ilâvesile 1,70 kuruş inhisar resmi namile tahsil olunacaktır.

Benzin:

Benzinden bu gün kilo başına 1, 80 kuruş istihlâk resmi, 1, 80 kuruş muamele vergisi alınmaktadır. Buna inhisar hakkı olarak 2, 40 kuruş ilâvesile kilo başına 6 kuruş inhisar resmi alınacaktır.

Mazot:

Mazottan bu gün 0, 14 kuruş muamele vergisi alınmaktadır. Buna 0, 86 kuruş ilâvesile kilo başına inhisar resmi olarak 1 kuruş tahsil olunacaktır.

Ham petrol:

Ham petrolden bu gün kilo başına 0,26 kuruş muamele vergisi alınmaktadır. Bu miktar 6 kuruşa iblâğ edildiğine göre ham petrol ithalâtı devam ettiği takdirde senevî varidatın 483 660 liraya çıkacağı, ithalât devam etmediği takdirde petrol ve benzin ithalâtının tezeyüdüle bu miktarın elde edileceği ve hatta daha fazla varidat temin olunacağı tahmin edilmektedir.

Hükümet bu inhisarın ithalât inhisarı mahiyetinde kalmasını münasip görmekte ve bu inhisarın satışa ve imale taallûku olmadığını ve bu cihetlerin serbest olduğunu beyan etmekle beraber, şimdilik yalnız ithalâta taallûku hasebile inhisar resminin tahakkuk ve cıbayetinin ithalât sırasında gümrük idarelerince yapılacağını ve bu muamelenin gümrüklerde temini suretine ait tatbik şekilleri ile idare tarzının Gümrük ve İnhisarlar vekâletinin tensip edeceği şekilde olacağını dermeyan etmektedir.

Hükümetin, mucip sebepler mazbatasında, ham petrol ithalâtı ile memleket içinde işlenmesini serbest bırakmakla beraber kilo başına 6 kuruş inhisar resmi koymak suretile de bu mevzuun himayesine taraftar olmadığına dair alâkadar zatların verdiği şifahî izahatla noktâ nazarı bildirmiş ve bu husus encümenimizce de muvafık görülerek, bu 6 kuruş resmin bir mâni tedbir olup olamayacağı hakkında tetkikata girişmiştir.

100 kilo ham petrolün memleketimizdeki tasfiye fabrikalarında işlendiği halde istihsal edilen petrol, benzin ve mazot gibi maddelerin kıymeti ve temin edeceği kazançla aynı miktar maddelerin hariçten getirildiğine göre olan kıymeti arasında bir mukayese yapılmış ve bu mukayese gümrük tarife kanununun 695 inci maddesinde esas ittihaz edilen yüzde 37 nisbetile değil fabrikasının vasatî istihsal mikyası olarak Hükümetçe

gösterilen yüzde 41 nisbeti üzerine yapıldığı halde neticede memleket dahilinde işlenen ham petrolün beher 100 kilosunun en azından 3 lira 72 kuruş kazanç temin ettiği hesap edilmiştir ve yine Hükümetin teklif ettiği ve ham petrolün beher kilosuna koyduğu 6 kuruş inhisar resminin ilâvesinden sonra yapılan hesaba göre ham petrol işleyen memleket içindeki tasfiye fabriksarının beher 100 kilo ham petrol da takriben 94 kuruş zarar edeceği görülmüştür.

Ham petrolün memleket dahilinde işlenmesi halinde Devlet varidatının tenakusuna sebebiyet verdiği ve bir takım suiistimalâta yol açtığı anlaşılan bu mevzuun inhisar resminin 6 kuruşa çıkarılması, işlenmesine mâni bir tedbir olarak ileri sürülmüş ise de yapılan hesapların neticesine ve İktisat vekâleti petrol mütehassısı Cevat Beyin verdiği malûmata göre bu resmin maksadı temine kâfi olmadığı anlaşılmıştır. Filhakika, iyi ve asrî teşkilâtle mücehhez tasfiye fabrikalarında ham petrolün beher 100 kilosundan yüzde 60 ilâ 75 nisbetinde benzin ve petrol çıkarıldığını istatistiklerle tevsik eden petrol mütehasssının bu izahatı üzerine ham petrolün beher 100 kilosundan yüzde 37 nisbetinden resim alan Hükümetin yüzde 37 den 75 şe kadar olan nisbet arasındaki farkını zayi edeceği kolaylıkla anlaşıldığından bu sebeple ham petrolün memlekette işlenmesine 6 kuruş resmin mâni bir tedbir olamayacağına vekâletçe de kanaat hâsıl olduğu encümene ifade olunmuş olmasına mebni ham petrolün beher kilosundan alınacak inhisar resminin 6 kuruştan 10 kuruşa çıkartılması encümenimizce ekseriyetle tasvip olunmuştur.

Yukarıda arzettiğimiz hesabatın bir tablosu bağlı olarak evrak arasına konulmuştur.

Bu esaslar tetkik ve tesbit edildikten sonra maddeler müzakere olunmuştur.

Birinci maddenin ikinci fıkrası, petrol inhisarının idaresini İnhisar vekillîğinin «tayin edeceği şekilde» diye göstermektedir.

Hükümetin mucip sebepler mazbatasında petrol inhisarının, ithal inhisarı olması ve gümrüklerce idare edilmesi yolundaki kayde nazaran bu fıkradaki «tayin edeceği şekilde» cümlesi zait görülmüş ve fıkra ona göre tadil edilerek madde kabul olunmuştur.

İkinci maddede «tayin edileceği miktarlar için» cümlesi bir takım şikâyetlere sebebiyet vereceği mülâhazasile kaldırılmıştır.

Üçüncü maddenin (a) fıkrasında ham petrolün beher kilosundan alınacak olan 6 kuruş inhisar resmi yukarıda izah olunduğu veçhile 10 kuruş olarak tadil olunmuş B, C, Ç fıkralarında Hükümetin teklifi muvafık görülerek aynen ve madde itibarile tadilen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde aynen ve beşinci maddedeki (Gümrük ve inhisarlar resimleri) cümlesinin yerine daha ziyade vuzuh için (İthal sırasında alınan resimler ile inhisar resmi) cümlesi ikame olunarak tadilen kabul olunmuştur.

Altıncı madde aynen kabul olunmuştur.

Birinci muvakkat maddedeki (taktir) kelimesi iltibası ref için (takattür) olarak düzeltilmiş ve madde kabul olunmuştur.

İkinci muvakkat maddenin ikinci fıkrasını teşkil eden (Bu suretle verilecek beyannameler üzerine) cümlesinden sonra (Ham petrolden maadası için) cümlesi ilâve olunmuş ve maddenin son fıkrasındaki (Tahakkuk ettirilecek vergi) cümlesi yerine (Beyanname harici tesbit olunacak miktarın vergisi) cümlesi ko-

nulmuş ve yalnız ithal olunmuş elde mevcut ham petrolün mâni mahiyetteki yüksek inhisar resmine tâbi tutulması adalete muvafık görünmeyerek işlendikten sonra hâsıl olacak benzin, petrol ve mazot gibi müstahsalâtının bu kanundaki inhisar resimlerine tâbi tutulmasını temin edecek şekilde tadilat yapılarak madde kabul olunmuştur.

Yedinci ve sekizinci maddeler aynen kabul edilerek havalesi veçhile İktisat encümenine tevdi olunmak üzere mucip sebepler mazbatası ve lâyiha diğer evrakla birlikte Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Gümrük ve İn. En. Rs.	M. M.	Kâ.
Çorum	Ordu	Afyon K.
İsmet	A. Şevket	Cemal
Aza	Aza	Aza
Aydın	Kırşehir	Cebelibereket
Fuat	Serdar	İbrahim
Aza	Aza	Aza
Cebelibereket	Tokat	Samsun
H. Basri	Resai	Emin
		Bekir

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisat encümeni
Karar No. 19
Esas No. 1/882

28 - IV - 1934

Yüksek Reisliğe

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağların inhisara alınmasına dair olup İcra Vekilleri Heyetinin 28 - II - 1934 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ve Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatasını encümenimize havale edilmekle Gümrük ve inhisarlar Vekili Rana ve Müsteşar Adil Beylerin huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibesinde izah edildiği veçhile lâyiha; daha ziyade bütçe ihtiyacını karşılamak maksadına matuf olup bu arada memlekete giren ham petrolden istihsal edilen mevaddın rüsumunda husulü iddia edilen suiistimallerin önüne geçmek ve bu günkü mevcut iptidai vesaitle fena istihsal edilen petrol müstakkatı üzerinde bilâhare yapılacak tetkikata göre icap

ederse sağlam esaslar dahilinde ve mütekâmil fennî teçhizatı havi imalâthanelerde bu işi meydana getirmek üzere şimdilik ham petrol girmesini teşvik etmeyecek derecede bu madde üzerine ağırca bir resim vazını ve bu meyanda benzin ve mazot resimlerinin de birer miktar artırılarak bütçeye senede takriben sekiz yüz bin lira kadar bir varidatın teminini istihdaf etmektedir.

Memlekette petrol menabii bulununcaya kadar hariçten benzin, petrol ve saire gibi işlenmiş yağlar yerine ham petrol getirerek bunu memlekette tasfiye etmek ve benzin, petrol ve sair madenî yağlar istihsal etmek haddi zatında harice daha az doviz verilmesi ve işgiliğin memlekette kalması ve bu maddeler ticaretteki

hususî vasfına nazaran rekabet sahasının genişletilmesi gibi menfaatleri temin edeceği ve mevcut tasfiye müesseselerinin çalışabilmeleri imkânını vereceği yolundaki mütalealar encümenimizce tetkik ve İnhisarlar Vekili Beyefendinin bu hususa müteallik noktai nazarları da istima olundu.

Memlekette petrol menabii bulunduktan sonra bunların işletilmesi ve tasfiyesi meselesi tabiatile mevzubahas olacağı ve o zamana kadar hariçten benzin, petrol ve sair madenî yağlar yerine ham petrol celbile bunların tasfiyesi işinin de ayrıca tetkik olunacağı ve mevcut tasfiye müesseselerinden halen ciddî surette istifade edilemediğinden ham petrol inhisar resminin bu sanatın şimdilik devamını teşvike sebep olmayacak bir derecede artırılmasında mahzur görülmeyişi anlaşılmiş ve esasen benzin, petrol vesair madeni yağlar inhisara alındıktan sonra bunların ithali bazı murakabe tedbirleri ittihazını daha mümkün kılacığı cihetle bu maddeler üzerinde ihtikârın da önüne geçilmiş bulunacağı ve fazla olarak bu inhisarın iktisadî bazı anlaşmaları da kolaylaştıracağı düşünülerek lâyihamın teklif esası dairesinde kabulü encümenimizce muvafık görülmüştür.

Maddelere gelince:

Encümenimiz Gümrük ve İnhisarlar encümenince tadilen kabulolunan şekli müzakereye esas tutarak buna göre birinci maddeyi aynen kabul etmiş, ikinci madde yeniden yazılmıştır. Bu madde Hükümetin inhisarı kendisi işletmek maksadile koymayıp inhisar resmini ithal sırasında almayı istihdaf ettiğine nazaran lâyiha ile inhisar altına alınan bu mevaddın memlekete nasıl ithal edileceğini göstermektedir. Madde-deki Gümrük ve İnhisarlar vekâleti maddeleri ithal etmek isteyenlere tayin edeceği miktarlar için müsaade verebilir hükmünü Gümrük ve İnhisarlar encümeni (Tayin edeceği miktarı) cümlesini çıkararak kabul etmiş ise de encümenimiz ithal müsaadelerinde tercih ve takdime mahal vermek gibi suítefehhümlere meydan kalmamak için tatbikata ait talimatta umumî hükümler konarak ilân edilmesini ve alâkadarların hariçten getirecek bu mevaddın ithalinde mezkûr hükümler dairesinde hareket etmelerini daha muvafık bulmuş ve maddeyi bu esasa göre yeniden yazmıştır.

Üçüncü madde vaz edilen inhisar resimlerini

göstermekte olup yukarıda da arz ve izah edildiği veçhile Gümrük ve İnhisarlar encümenince kabul edilen resim hadleri encümenimizce de kabul edilmiş ancak inhisar resimlerinin ithali esnasında gümrük resimleriyle beraber tahsil edileceğine nazaran gümrük idarelerince tatbikatta kolaylık olur kanaatle her maddenin tarife kanunundaki mukabiline atfında faide mülâhaza edilerek madde bu şekilde tertip edilmiştir.

Dördüncü madde — Aynen kabul edilmiştir.

Beşinci madde — Yazılış tarzı müphem görüldüğünden hükümleri aynen muhafaza edilerek tavzih edilmiş ve madde bu suretle yeniden yazılmıştır.

Altıncı madde — Benzinden alınan istihlâk resmi bu kanunla inhisar resmine kalbedilmiş ve bu suretle mezkûr resme ait hükmün devamı meriyetine lüzum kalmamış olduğundan bu hükmü ihtiva eden 2029 numaralı kanunun meriyetten kaldırılmasına dair olup aynen kabul edilmiştir.

Birinci muvakkat madde — Sipariş edilmiş olup kanunun neşrine kadar henüz memlekete girmeyen bu nevi maddelerin vürutlarından evvel cins ve miktarlarını bir beyanname ile bildirmelerini mecburî kılan hükmü ihtiva etmekte olup encümenimiz verilecek beyannamelerde sipariş edilen memleketin de bildirilmesinde fayda mülâhaza etmiş ve maddeyi buna göre tadil ve kabul etmiştir.

İkinci muvakkat madde — Bu madde kanunun neşrinden sonra memleket dahilinde bulunan bu maddeler miktarlarını tesbit ve tahakkuk edecek inhisar resimlerinin tahsiline ait hükümleri ihtiva etmekte olup gerek lâyihada gerek gümrük inhisarlar encümeninde bu hususu temin için verilecek beyannamelerin inhisar idarelerine verilmesi mecburî kılınmaktadır.

Halbu ki dahilde bulunan bu mevadda ait resim farklarının memurları tarafından tahakkuk ettirilerek tahsil edilmesi için mahiyeti itibarile daha münasip olduğundan maddenin birinci ve ikinci fıkraları bu esasa göre tadil edilmiştir.

Yine ikinci fıkrada tahsil edilecek inhisar resminden tenzili icap eden muamele vergisinin tatbikatta miktarını tayin hususunda müşkülâta uğramak gibi hâdisatın zuhuruna meydan kalmamak için encümenimiz geçen bir senelik mu-

amele vergisi vasatisinin hesap edilerek alâkadarlara bildirilmesi ve buna göre muamele ifasını benzinden alman istihlâk resminin de tenzili ni muvafık bulmuş ve maddeyi arzedilen bu esaslar dahilinde yeniden yazmıştır.

Yedinci ve sekizinci maddeler şekle ait olup aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İktisat E. R.	M. M.	Kâ.
Edirne	Sebin Karahisar	
Şakir	İsmail	
Aza	Aza	Aza
İstanbul	İstanbul	Zonguldak
M. Yaşar	H. Vasıf	Ragıp
Aza	Aza	Aza
Zonguldak	Bolu	İzmir
Hasan	Şükrü	M. Sadettin

Aza
Ham petrol tasfiye sanayiinin gerek millî ellerde bulunmasını veya Hükümet elinde bulunmasını bir kaç büyük petrol ithalâtı şirketin birleşebilecek fiyatlarına rekabet için zarurî addederim. İnhisar vekâletinin ham petrolda gördüğü kaçakçılığın diğerlerinde de olmamasına ancak kaçakçılığın nerede olursa olsun menile muvaffak olunabileceğini düşünür ve bunu ham petrolün dühulüne mâni sebep addetmem. Bu itibarla ham petrol gümrüğünün ancak saf petrol ziyadeliği nisbetinde artmasma taraftarım. On kuruş olmasına muarızım.
İstanbul
Alâettin

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 29

Esas No. 1/882

9 - V - 1934

Yüksek Reisliğe

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı hakkında Başvekâletin 1 - III - 1934 tarih ve 6/487 sayılı tahriratile Büyük Meclise takdim olunup Gümrük ve İnhisarlar ve İktisat encümenlerince müzakereden sonra encümenimize havale buyurulan kanun lâyihasile encümenlerin tadil lâyihaları ve esbabı mucibeleri, Gümrük ve inhisarlar ve İktisat vekâletleri müsteşarları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

Encümenimiz lâyihada inhisar tesis edilmek suretile şu noktaların temin edilmek istenildiğini görmüştür:

- 1 : Bütçe varidatını arttırmak,
- 2 : Ham petrolün dahilde tasfiyesi ile hâsıl olan resim noksanının önünü almak.

Encümenimiz evveleminde bu iki maksadın temini için bir inhisar tesisine mutlak lüzum olup olmadığı noktasını mütalea etmiştir.

İnhisardan yalnız ithal sırasında bir resim

alınmak kastedildiği, binaenaleyh ne dahilde tasfiye ve ne de hariçten ithal işleriyle meşgul olunmak istenilmediği lâyihanın umumî manasından ve encümenimize vaki ifadelerden anlaşılmıştır.

İktisat encümenince inhisarın ihtikâra meydan vermeyeceği ve Devletçe bazı iktisadî anlaşmaların yapılmasına yarayacağı mülâhaza edilmiş ise de buna ait lâyihada hiç bir kayıt bulunmadığı gibi Hükümetçe de böyle bir maksadın derpiş edilmediği tasrih olunmuştur. Binaenaleyh yalnız ithal resmi almak için bir inhisar tesisine encümenimizce mutlak bir zaruret görülmemiş ve bunun ayrıca bazı tesirler yapacağı düşünülmüştür.

A) İnhisar, mevcut ticaret sisteminin her an için değiştirilmesine imkân verdiğinden halen böyle bir maksat olmasa bile mahiyeti itibarile müteşebbisler üzerinde daima endişeli bir vaziyet ihdas edecektir. Bu hal nihayet bu günkü kredi şartlarını daha darlaştıracak,

fiatleri yükseltecek ve bu vadide alâkadarların yapacağı sunî hareketler için mazeret sebebi olacaktır.

B) Devlet için tatbik etmeyeceği bir inhisarın velevki ismen mesuliyetini yüklenmekte bir fayda ve zâuret yoktur.

C) İnhisar, ithal edilecek maddelerin bir müsaadeye müstenit olmasını icap ederse bilâkis zararlı olacaktır. Halen limanlarımızdan ihraç eşyası götürüp memlekete boş gelmekten ise petrol, benzin yüklü olarak dönen deniz nakil vasıtalarımız vardır. Bunların limanlarımıza getirdikleri miktarlar piyasalarda fiatleri tadil etmektedir.

Binaenaleyh petrol ve benzin ithalinin önce vekâletten alınacak bir müsaadeye tâbiliği bu şekilde ithalâtı tamamen durduracak ve memlekette büyük ve mahdut sermayenin mutlak ve filî inhisarını kolaylaştıracaaktır.

Encümenimiz bu noktayı ehemmiyetle derpiş ederek bu kabîl ithalât için gazhanelerde antrepo usulünün tesisi hükmünü de lâyhaya bir madde ile ilâve etmiştir.

Encümenimiz bu sebeplerle Hükûmetçe derpiş edilen noktaların inhisar olmaksızın temini yolunda müzakeresine devam etmiş ve müzakerede hazır bulunan Gümrük ve İktisat vekâletleri müsteşarları Beyler de bu noktai nazarı muvafık bulduklarını beyan etmiş olduklarından (İstihlâk resmi) şeklinde ithal sırasında gümrüklere resim alınmak suretile bütçe varidatının artırılması ve ham petrol tasfiyesinin ıslahı muvafık görülmüştür. Bu suretle benzinden alınmakta olan 1,79 kuruş istihlâk resmine 2,35 kuruş ilâvesile resim 4 kuruş 15 santime iblâğ edilmiş ve mazot 0,55 santim istihlâk resmine tâbi tutulmuş oluyor ki ayrıca alınmasına devam olunacak muamele vergileriyle bu miktarlar Hükûmetçe istenilen inhisar resmine tekabül etmektedir.

Ham petrole gelince; dahilde ham petrol aranmasını ve çıkarılmasını ve hatta hariçten ithalile memlekette tasfiye sanayiinin inkişafını temin maksadile alınan tedbirlerin nihayet bir resim kazanı mahiyetini aldığı görülmüştür. Bunun önüne geçilmesindeki kararlara encümenimiz iştirak etmiş ve bunun için ham petrole gümrüklerden girerken ayrıca konulmasını kabul etmiştir.

Encümenimiz bubapta geniş bir mukayese

yapmak zaruretini duymuştur.

Gümrük ve İnhisarlar encümeninin esbabı mucibesine bağlı bir hesap hülasasında memlekette mevcut tasfiye fabrikalarının yüzde 37 derecesinde hafif yağrı havi ham petrol ithal ettikleri halde İktisat vekâletine verdikleri iş cetvellerine göre yüzde 41 hafif yağr istihsal ettikleri ve bu takdirde dahi kilo başına 6 kuruş resim konulunca tasfiye fabrikalarının 94 kuruş zarar edecekleri görülmüştür. Halbuki zararın hakikatte bu kadarla da kalmaması icap eder. Çünkü izah edilen vaziyet ham petrolün gümrüklerden girerken muayenesi tamam yapılmıyarak tarifesinde gösterilen resim alınmadığını göstermektedir. Gümrük tarife kanununa göre içinde yüzde 37 ye kadar hafif yağr bulunan ham petrolün beher kilosundan bir kuruş ve yüzde 37 den yüzde 50 ye kadar hafif yağr bulunan ham petrolün kilosundan 4, 90 kuruş ve yüzde 50 den yukarı hafif yağr bulunan ham petrolün beher kilosundan tasfiye edilmiş petrolün tâbi bulunduğu kilo da 12, 20 kuruş resim almır. Halbuki misalde gümrük resmi bir kuruş olarak konulmuştur. Binaenaleyh resim; ithal edilen malın cinsine uygun olarak alınırsa misaldeki zararın $0,94 + 4,90 = 5,84$ kuruş olması icap eder.

Gümrük ve İnhisarlar encümeninin esbabı mucibesinde ham petrolden iyi tasfiye tesisatı ile yüzde 80 ne ve hatta yüze yakın hafif yağr istihsal edilebileceği ve binaenaleyh ham petrole konacak resmin 10 kuruş olması icap edeceği düşünülmüştür. Halbuki hafif yağrların istihsalı derecesi bunların ham petroldeki mevcudiyeti nisbetine bağlıdır. Ham petrolde hafif yağr nisbeti yüzde elliden fazla olursa gümrük resmi 12, 20 kuruştur ki bu takdirde gümrük resmi dahilde tasfiyeyi faydasız kılacak derecededir. Ancak gümrüklerde ham petrol muayenelerinin güçlüğünden ve İktisat encümenince ifade edildiği vechile bir takım suiistimallere yol açtığından dolayı tasfiye işinin büsbütün manî tedbirlere tâbi tutulması düşünülmüştür.

Encümenimizce yapılan hesapta ham petrol yüzde 80 derecesinde hafif yağr hamil olduğu ve bunun beher kilosundan 12, 20 kuruş gümrük resmi alınmak lâzım gelirken yüzde 50 den noksan zannedilerek 4, 90 kuruş resim alındığı takdirde dahi ayrıca konulan 6 kuruş resmin yine tasfiye işinde bir kâr bırakmayacağı te-

zahür etmiştir.

Encümenimiz bu sebeple fuzulî bir endişe ile, maksat ve mevzu ile mütenasip olmayacak derecede mübalâğalı rakamları doğru bulmayarak, Hükümetin teklifi veçhile 6 kuruş resmin ipkasma ekseriyetle karar vermiştir.

Maddelerin müzakeresine gelince; lâyiha-da istihlâk resmi esas kabul edildiğinden inhisar hükümlerini havi birinci, ikinci, dördüncü ve beşinci maddeler tamamen tayyeddirmiştir. Resmin matrah ve nisbetleriyle tahsil şekli İktisat encümeninin 3 üncü maddesi esas tutularak teklifimizin birinci maddesinde toplanmıştır.

Petrol esasen yüksek resme tâbi olduğundan teklif veçhile bu resmin mevzuu içerisine girmemiştir. Binaenaleyh resme tâbi tutulan maddeler şu şekle girmiştir:

İthal sırasında alınacak resimler

	Gümrük resmi	Muamele vergisi	İstihlâk resmi
Benzin ve emsali	13,20	1,87	4,15
Mazot	1	0,47	0,55
Ham petrol	1	0	6
Petrol	12,60	1,70	0

Dahilde tasfiye edilmiş olanlardan ayrıca

Benzin	Petrol
9,80	8

Bunlardan benzinle mazota konulan miktar muamele vergileriyle birleştirildiğinde yekûnun Hükümetçe ve encümenlere derpiş edilen inhisar resmine tâbi olduğu görülür.

Encümenimiz muamele vergisile dahilde tasfiye halinde dahilî istihlâk vergisinin tahsil edileceğini kanunları lâğvedilmemekle beraber sarahaten ifadeyi faydalı bulmuştur.

İkinci maddeye antrepolardaki resim ko-

laylıklarının petrol ve benzin ve müstakkratının küçük ticarete de teşmiline ait hükümler konulmuştur. Benzin ve emsalinden alınmakta olan 1,80 kuruş istihlâk resminin bu kanunla vazedilen istihlâk resmile tevhibi tabîi görülmüş ve bunun lâğvini havi Hükümetin altıncı maddesi 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Muvakkat maddeye gelince; encümenimiz bu kanunla konulan resmin meriyet tarihindeki stoklara teşmiline ait hükmü tavzih zaruretinin duymuş ve tatbik kolaylığı olmak üzere belediyelere satış yerlerinde bulundurulmasına müsaade edilen ve en çok beş tenekeyi tecavüz etmeyen miktarı zandan müstesna tutarak nakil vasıtaları üzerinde ve ardiye ve depolarda olan bütün mevcutları mükellefiyete ithal etmiştir. Ancak benzinde evvelece 1, 80 kuruş istihlâk resmi verilmiş olduğundan yalnız fark olan 2,35 kuruş resim tahakkuk ettirilmesi tasrih edilmiştir.

Stok ham petrol hakkında İktisat encümeninin hükmü aynen kabul edilmiştir.

Farkı resmin vazih olarak tesbitinin mümkün olabilmesi için meriyet tarihinin muayyen bir tarih olması faydalı görülmüş ve bunun tarihi neşri gününün gece yarısından muteber olması esası kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi hüyurulmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Maliye E. R.	M. M.	Kâtip
Gümüşane	Isparta	Aydın
<i>II. Fehmi</i>	<i>Kemal Turan</i>	<i>Adnan</i>
Aza	Aza	Aza
İstanbul	Balıkesir	Urfa
<i>Hamdi M.</i>	<i>Pertev</i>	<i>Behçet</i>
Aza	Aza	Aza
İzmir	Diyarbakir	İçel
<i>Kâmil</i>	<i>Zülfü</i>	<i>Emin</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 100
Esas No. 1/882

16 - V - 1934

Yüksek Reisliğe

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarına dair olup Gümrük ve inhisarlar, İktisat ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası, Gümrük ve inhisarlar vekili Beyle alâkadar memurları hazır oldukları halde tetkik ve mütealea olundu.

Lâyihaya bağlı esbabı mucibe ile diğer encümenler mazbatalarının tetkiki sırasında Vekil Beyden alınan izahata göre, Hükûmetçe Devlet varidatından bir kısmının arttırılması imkânları teemmül edilirken bu meyanda mayi madenî mahrukat ile müstekkatın Devlet inhisarına alınması mülâhazasile hazırlanarak Yüksek Meclise arzolunan işbu lâyihamın, İktisat ve Maliye encümenlerindeki müzakerelerinde tetkikat tamik edilmiş ve bu maddelerin inhisara alınmasından beklenen faydadan ziyade tatbikat ve kontrol sahalarında ihdas eyleyeceği müşküâlet Hükûmetçe nazarı dikkate alınmış olmasına mebni inhisar yerine bir kısım varidatın tezyidi için istihdaf olunan gayenin temini maksadile bu maddelerin istihlâk resimlerinin arttırılması daha muvafık olacağından 1718 numaralı kanuna zeylolarak tedvin edilmesi yolundaki Maliye encümeninin noktai nazarına Hükûmetçe de iştirak edildiği anlaşılmıştır.

Encümenimiz; hariçten memleketimize ithal edilmekte olan ham petrolün mevcut ve tarife kanununa göre tâbi olacağı cüzî bir resim ile gümrüklerden geçirilirken Devlet varidatı noktai nazardan yapacağı malî ve iktisadî tesirlerin neden ibaret bulunacağını tamikan tetkik ve mukayesesini zarurî görmüştür.

Halen memleket dahilinde mevcut olup adedi ikiyi geçmeyen tasfiyehanelerle millî sanayimizin ne dereceye kadar inkişaf ve terakkiye mazhar olabileceğini göz önünde tutarak bu müesseselerden beklenen fayda ile bu yüzdenden memlekette açılacak iş hacmi mukayese edilirse bu fabrikalarda çalışan türk amelesinin adedi otuzu geçmemektedir. Diğer

taraftan buna mukabil beher kilosundan bir kuruş gümrük resmi alınmak suretile memlekete giren ham petrolden bu fabrikaların halihazır vaziyetlerle % 30 dan % 70 nisbetine kadar saf benzin ve petrol ile buna benzer hafif derecedeki ince yağları istihsal eyledikleri ve halen mevcut teçhizatlarının bir derece daha ıslahı ve bazı tertibatın ilâvesi takdirinde istihsal nisbetinin yüzde yüze iblağı mümkün olabileceği anlaşıldığından ham petrol ithali keyfiyeti bu müesseseler lehine ve fakat Hazine aleyhine olan bir vaziyetin idamesine sebep olmaktadır. Çünkü bu müesseselerin istihsal miktarları derecesinde olmak üzere saf benzin ile petrolün doğrudan doğruya ithali takdirinde halen meriyette bulunan son tarifeye göre tâbi olacakları yüksek resim de Hazineye kalmış bulunacaktır.

Diğer taraftan ham petrol yerine hariçten ithal edilecek saf benzin ve petrol için ise, sif kıymet üzerinden harice tediyesi iktiza eden döviz farkının da istiksar edilecek bir raddede olmamasına mebni memleketimizde ham petrol taharriyatı hakkındaki tetkikattan müsbet bir netice istihsaline kadar ham petrol üzerine resim konulması daha muvafık görülmüştür.

Bu maksatla ve yukarıda izah olunan sebepler dolayısıyla dahilî istihlâk resmine ait bulunan 2414 numaralı kanunun hükümleri mahfuz kalmak şartile encümenimizce ham petrol üzerine Gümrük ve İnhisarlar ve İktisat encümenlerinin tesbit ettiği şekilde kilo başına on kuruş resim vazı muvafık görülmüş ve 2, 3, 4, ve 5 inci maddelerle muvakkat maddenin Maliye encümeninin tadilatı dairesinde kabulüne karar verilmiştir.

İktisadî ve Askerî noktai nazarımdan memleketimize ham petrolün ithali ve memleket dahilinde tasfiye ve satış keyfiyetlerinin Hükûmetçe geniş bir tetkik neticesinde Devlet inhisarına alınması hususunda İktisat encümenince

dermeyan olunan temenniye encümenimizce de
iştirak edilmektedir.

Yeniden hazırlanan kanun lâyihası umumî
heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reis-
liğe takdim olunur.

Reis	Rs. V.	M. M.
Burdur	İsparta	Bayazıt
<i>M. Şeref</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>İhsan</i>

Bursa	Erzurum
<i>Dr. Galip</i>	<i>Asım</i>
İzmir	Kayseri
<i>Kâzım</i>	<i>A Hilmi</i>
Konya	Sivas
<i>A. Muzaffer</i>	<i>M. Remzi</i>

İstanbul
<i>Sadettin</i>
Kırklareli
<i>M. Nahit</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı kanununu lâyihası

MADDE 1 — Gümrük umumî tarifesinin 695 inci numarasında sayılan mayi madenî mahrukat ve madenî yağların Türkiye'ye ithali Hükümetin inhisarı altındadır.

Bu inhisar Gümrük ve inhisarlar vekâletince tayin edilecek şekilde idare olunur.

MADDE 2 — Gümrük ve inhisarlar vekâleti inhisara mevzu olan bu maddeleri ithal etmek isteyenlere tayin edeceği miktarlar için müsaade verebilir.

MADDE 3 — İnhisar maddelerinden kilo başına aşağıda gösterilen miktarlarda inhisar resmi alınır:

a : Ham, tasfiye edilmemiş, temizlenmemiş, 270 hararet derecesinden evvel takattür eden hafif yağların nisbeti ne olursa olsun 6 kuruş,

b : Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş 60 dereceden evvel

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN TADİLİ

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı kanununu lâyihası

MADDE 1 — Gümrük umumî tarifesinin 695 inci numarasında sayılan mayi madenî mahrukat ve madenî yağların Türkiye'ye ithali Hükümetin inhisarı altındadır.

Bu inhisar, Gümrük ve İnhisarlar vekâletince idare olunur.

MADDE 2 — Gümrük ve inhisarlar vekâleti inhisara mevzu olan bu maddeleri ithal etmek isteyenlere müsaade verebilir.

MADDE 3 — İnhisar maddelerinden kilo başına aşağıda gösterilen miktarlarda inhisar resmi alınır:

a : Ham, tasfiye edilmemiş, temizlenmemiş 270 hararet derecesinden evvel takattür eden hafif yağlarının nisbeti ne olursa olsun

10 K.

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Mayi madenî mahrukat ve madenî yağlar inhisarı kanununu lâyihası

MADDE 1 — İnhisar encümeninin tadil şekli aynen

MADDE 2 — Gümrük ve inhisarlar vekâleti inhisara mevzu olan bu maddeleri Hükümetçe tayin ve ilân edilecek şartlar dahilinde ithal etmek isteyenlere müsaade eder.

MADDE 3 — İnhisar maddelerinden kilo başına aşağıda gösterilen miktarlarda inhisar resmi alınır:

A - Tarife kanununun 695 inci maddesinin «A» fıkrasında yazılı maddelerden 10 kuruş,

B - Tarife kanununun 695 inci maddesinin «B» fıkrasında yazılı maddelerden 6 kuruş,

C - Tarife kanununun 695 in-

MALİYE ENCÜMENİNİN
TADİLİ

*14 haziran 1930 tarih ve
1718 sayılı dahilî istihlâk
vergisi kanununa müzey-
yel kanun lâyihası*

MADDE 1 — Aşağıdaki mad-
delerden kilo başına hizalarım-
da gösterilen miktarlarda istih-
lâk resmi gümrüklerce ithal
sirasında tahsil olunur:

a) Tarife kanununun 695 nei
maddesinin **A** fıkrasında yazılı
maddelerden 6 kuruş,

b) Tarife kanununun 695 in-
ci maddesinin **B** fıkrasında ya-
zılı maddelerden 4,15 kuruş,

c) Tarife kanununun 695 in-
ci maddesinin **D** fıkrasında ya-
zılı maddelerden 0,55 kuruş.

Bu maddelerin muamele ver-
gileriyle dahilde tasfiye edilen-
lerin dahilî istihlâk vergileri
kanunlarına göre ayrıca tahsil
olunur.

MADDE 2 — İthal iskelele-
rinde petrol, benzin ve müştak-
katı gibi iştialli maddelere de
anterepo usulünün tatbiki için
belediye gazhaneleri müsait olan
yerlerde pavyon ayrılır, müsait
olmayan yerlerde belediyeler
veya ticaret odaları bu iş için
gümrükçe elverişli görülecek
antrepolar tesis veya sergi usu-
lü ihdas edebilirler.

MADDE 3 — Hükümetin al-
tıncı maddesi aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN
TADİLİ

*12 haziran 1930 tarih ve
1718 numaralı dahilî is-
tihlâk vergisi kanununa
müzeyyel kanun lâyihası*

MADDE 1 — Aşağıdaki mad-
delerden kilo başına hizalarında
gösterilen miktarlarda istihlâk
resmi gümrüklerce ithal sıra-
sında tahsil olunur:

A) Tarife kanununun 695 in-
ci maddesinin (**A**) fıkrasında
yazılı maddelerden 10 kuruş,

B) Tarife kanununun 695 in-
ci maddesinin (**B**) fıkrasında
yazılı maddelerden 4, 15 kuruş,

C) Tarife kanununun 695 in-
ci maddesinin (**D**) fıkrasında
yazılı maddelerden 0, 55,.

Bu maddelerin muamele ver-
gileriyle dahilde tasfiye edilen-
lerin dahilî istihlâk vergileri ka-
nunlarına göre ayrıca tahsil
olunur .

MADDE 2 — Maliye encü-
meninin 2 inci maddesi aynen
kabul edilmiştir.

MADDE 3 — 12 haziran 1930
tarih ve 1817 numaralı dahilî
istihlâk vergisi kanununa mü-
zeyyel 25 haziran 1932 tarih ve
2029 numaralı kanun mülğadır.

Hü.

G. İ. E.

İk. E.

tekattür eden hafif yağlar (Benzin ve benzerlerinden) 6 kuruş,

c : Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş 160 ilâ 270 hararet dereceleri arasında takattür eden hafif ve orta yağlar (Gaz yağı ve benzerleri) 1.70 kuruş,

ç : Ağır maden yağları ve tortuları (Makine yağları, mazot, motörün gibi mahrukat ve tortular, katranlar: 270 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde onu tecavüz etmiyecektir.) 1 kuruş.

MADDE 4 — 3 üncü maddeye göre alınacak inhisar resmi bu maddelerin ithali arasında gümrüklerce tahsil olunur.

MADDE 5 — İnhisar idaresince getirilecek maddeler sif kıymetine gümrük ve inhisar resimleri ve masraf mukabili olarak kilo başına on para zammedilerek elde edilen fiat üzerinden satılır.

MADDE 6 — 28 haziran 1932 tarih ve 2029 numaralı kanun mülagıdır.

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşrinden evvel sipariş edilmiş ve henüz ithal edilmemiş olan mallar hakkında alâkadarları, kanunun neşrinden itibaren on beş gün içinde, bir beyanname vererek sipariş ettikleri malın cinsini, nevini ve taktir derecesini ve miktarını ve sipariş tarihini bildirmeğe mecburdurlar.

b : Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş 160 dereceden evvel takattür eden hafif yağlar (benzin ve benzerlerinden) 6 K.

c : Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş 160 ilâ 270 hararet dereceleri arasında takattür eden hafif ve orta yağlar (gazyağı ve benzerlerinden 1,70 K.

ç : Ağır maden yağları ve tortuları (Makine yağları, mazot, motörün gibi mahrukat ve tortular, katranlar, 270 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde onu tecavüz etmiyecektir). 1 kuruş

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 5 — İnhisar idaresince getirilecek maddeler, sif kıymetine ithal sırasında alınan resimler ile inhisar resmi ve masraf mukabili olarak kilo başına on para zammedilerek elde edilen fiat üzerinden satılır.

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşrinden evvel sipariş edilmiş ve henüz ithal edilmemiş olan mallar hakkında alâkadarları, kanunun neşrinden itibaren on beş gün içinde, bir beyanname vererek sipariş ettikleri malın cinsini, nevini, takattür derecesini ve miktarını ve sipariş tarihini bildirmeğe mecburdurlar.

ci maddesinin « C » fıkrasında yazılı maddelerden 1,70 kuruş, Ç - Tarife kanununun 695 inci maddesinin « D » fıkrasında yazılı maddelerden 1 kuruş.

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 5 — İnhisar idaresince getirilecek bu nevi maddelerin satış fiatı, sif kıymetile ithal sırasında tediye edilen resim ve ücretlere masraf mukabili kilo başına 10 para ilâvesi suretile tesbit olunur.

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — İnhisar encümeninin taadil şekli aynen.

Mal. E.

B. E.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanun ile istihlâk resmine tâbi tutulan maddelerin ithal ve ticaretile meşgul olanlar bu kanunun meriyeti tarihinde antrepo, ardiye, depo, gazhaneler ile nakil vasıtaları üzerinde bulunan ve bu resme tâbi olan maddelerin cins ve miktarını, buldukları mahallin en büyük maliye memuruna bir beyanname ile bildirirler. Bu beyannameler üzerine kanunun birinci maddesinin B fıkrasında yazılı

MUVAKKAT MADDE — Maliye encümeninin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

G. İ. E.

İk. E.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşrinden itibaren on beş gün içinde, bu maddelerin ithal ve ticaretile meşgul müesseselerin antrepo ve ardiyelerile belediyelerin gaz depolarında bulunan maddelerin cinsi ve miktarını, alâkadarları, İnhisar idaresine bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Bu suretle verilecek beyannameler üzerine kanunun üçüncü maddesinde yazılı inhisar resimlerinden muamele vergisi indirilmek suretile inhisar resmi tahakkuk ettirilir ve iki müsavi taksitte ve iki ay içinde tahsil olunur.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşrinden itibaren 15 gün içinde bu maddelerin ithal ve ticaretile meşgul müesseselerin antrepo ve ardiyelerile belediyelerin gaz depolarında bulunan maddelerin cins ve miktarını, alâkadarları, İnhisar idaresine bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Bu suretle verilecek beyannameler üzerine, ham petrolden maadası için, kanunun üçüncü maddesinde yazılı inhisar resimlerinden muamele vergisi indirilmek suretile inhisar resmi tahakkuk ettirilir ve iki müsavi taksitte ve iki ay için-

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşrinden itibaren on beş gün içinde, bu maddelerin ithal ve ticaretile meşgul müesseselerin antrepo ve ardiyelerile belediyelerin gaz depolarında bulunan maddelerin cins ve miktarını, alâkadarları, mahalleri en büyük maliye memuruna bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar.

Bu suretle verilecek beyannameler üzerine, ham petrolden maadası için, bu kanunun üçüncü maddesinde yazılı inhisar resimlerinden Gümrük ve inhisarlar vekâletince 1933 takvim senesi vasatısı olarak tayin edi-

Mal. E.

B. E.

maddelerin beher kilosu için 2,35 kuruş ve C fıkrasında yazılı maddelerin beher kilosu için 0,55 santim istihlâk resmi tahakkuk ettirilir ve iki ay içinde 2 müsavi taksitte tahsil olunur .

Beyannamedeki ham petrol-den istihlâk resmi alınmayarak bundan birinci madde dahiline girecek mayiler istihsal edildiği takdirde bu resimler 1718 sayılı ve 12 - VI - 1930 tarihli kanunla mevzu dahilî istihlâk vergisile birlikte tahsil olunur.

Satış yerlerinde, perakende satış için belediyelere müsaade edilen miktar derecesinde bulunduğuların için beyanname verilmemesi ve bu resim farkı aranmaz.

Muayyen müddet içinde beyanname verilmemesi veya verilmiş beyannamenin hakikate uymaması halinde Maliyece tahakkuk ettirilecek vergi beş kat olarak ve bir defada tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur.

Hü.

G. İ. E.

İk. E.

Muayyen müddet içinde beyanname verilmemesi veya verilmiş beyannamenin hakikate uymaması halinde İnhisar İdaresince tahakkuk ettirilecek vergi beş kat olarak ve bir defada tahsil olunur.

de tahsil olunur. Aynı suretle beyannamesi verilecek ham petrolün müstahsalâtını teşkil eden benzin, petrol, mazot gibi maddelerin resimlerinden muamele vergisi indirilerek inhisar resmi tahakkuk ettirilir ve yukarıdaki gibi tahsil olunur.

lecek muamele vergisiyle benzin istihlâk vergisi indirilmek suretile inhisar resmi tahakkuk ettirilir ve iki müsavi taksitte ve iki ay içinde maliyece tahsil olunur.

Muayyen müddet içinde beyanname verilmemesi veya verilmiş beyannamenin hakikate uymaması halinde İnhisarlar idaresince beyanname harici tesbit olunacak miktarın vergisi beş kat olarak ve bir defada tahsil olunur.

Ham petrolden inhisar resmi alınmaz. Ancak ham petrolden 1718 numaralı kanunun mevzuu dahiline girecek mayiler istihsal edildiği takdirde, bunların inhisar resimleri istihlâk vergisiyle birlikte malmemurları tarafından tahsil olunur.

Muayyen müddet içinde beyanname verilmemesi veya verilmiş beyannamenin hakikate uymaması halinde tahakkuk ettirilecek vergi beş kat olarak ve bir defada tahsil olunur.

MADDE 7 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 7 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir .

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri yerine getirir.

MADDE 8 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri yerine getirir.

- III - 1934

Bş. V.

Ad. V.

İsmet

Ş. Saracoğlu

M. M. V.

Da. V.

Zekâi

Ş. Kaya

Ha. V.

Mal. V.

Dr. T. Rüştü

Fuat

Mf. V. Na. V.

İk. V.

Ali

M. Celâl

S. İ. M. V. G. İ. V. Zr. V.

Dr. Refik Ali Rana Muhlis

Mal. E.

B. E.

MADDE 4 — Bu kanun neşri gününün gece yarısından muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanun hükümlerini yürütmeğe Maliye, Adliye ve Gümrük ve inhisarlar vekâletleri memurdur.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekilleri memurdur.

